

З наведеного можна констатувати, що перед оперативними підрозділами стоять повсякденні завдання з протидії злочинам даної категорії.

Виходячи з того, що схеми вчинення злочинів в даній сфері досить різноманітні, на нашу думку, доцільно розглянути найпоширеніший спосіб їх вчинення. Зокрема при здійсненні процедури закупівель та укладенні договору підряду за результатами торгів (тендеру) з динамічною ціною. В першу чергу при наданні тендерної документації учасники тендеру, з метою отримання переваги занижують вартість виконання робіт чи надання послуг, що і надає їм значну перевагу, проте вже при виконанні самих зобов'язань по тендеру ціна значно відрізняється від зазначеної в первинній документації. При цьому дуже часто ціна фактично виконаних робіт значно перевищує договірну вартість. Проте в такому випадку навіть замовник вже не може вплинути на зростання витрат на виконання робіт чи надання послуг.

Досить поширеною схемою є також порушення процедури при наданні документації конкурсних торгів. Наведена схема можлива лише в разі злочинної змови розпорядника коштів та учасника торгів, оскільки вона полягає в тому, що під час подачі документації в них робляться незначні помилки, які виправляються під час проведення торгів, при цьому в документації можуть змінитися відомості з метою отримання переваг на торгах.

Також одним із розповсюджених способів вчинення злочинів, пов'язаних з державними закупівлями є ситуація при якій посадова особа установи-розпорядника коштів вступаючи в злочинну змову із зацікавленою особою ще до оголошення предмету закупівлі складають перелік вимог, що підходить лише декільком чи, навіть, тільки одній організації, підприємству. Цим самим кількість учасників тендерних закупівель значно зменшується, що й надає можливість отримати переваги під час торгів.

Виходячи з наведених способів вчинення кримінальних правопорушень в сфері державних закупівель та з метою усунення умов їх вчинення, нами пропонується внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, які регламентують порядок проведення тендерних закупівель, а саме: встановити обмеження щодо коливання цін при укладанні договорів з динамічною ціною; заборонити внесення змін до тендерної документації після того як всі матеріали прийняті; під час проведення торгів, до їх проведення залучати представників правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1. Про здійснення державних закупівель : Закону України від 1 червня 2010 року. - Голос України від 30.06.2010 — №118.

ОСОБЛИВОСТІ СТРОКУ В КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Солдатський Вадим Володимирович, асистент кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія»

20 листопада 2012 року набрав чинності Кримінальний процесуальний кодекс України, автори якого стверджують, що його основна ціль - впровадити європейські цінності та принципи до української системи кримінальної юстиції, де нарізним каменем будуть права людини [1]. Новий КПК проголосив у ст. 2 своїми завданнями: «захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування та судового розгляду» [1]. Звичайно, порівняно з «Радянським» кодексом, новий документ містить ряд значних змін, що трансформують систему кримінального провадження.

Це, відповідно, означає докорінні зміни в кримінальному судочинстві, що в свою чергу піднімає ряд не вирішених старих та нових питань. Відмітимо, питання порушення строків (умисних затягувань кримінального процесу - думка С.В.) тривалості кримінальних проваджень далеко не нові, разом з тим, вони залишаються актуальними, оскільки тягнуть за собою порушення як загальних правил судочинства, так і прав та законних інтересів громадян в цілому.

Саме тому, на наш погляд, одним із досягнень нового КПК мало б стати суттєве підвищення оперативності кримінального провадження. У Кодекс закладено велику кількість норм та інститутів, які сприятимуть дотриманню

максимально стислого строку від початку досудового розслідування до прийняття кінцевого рішення [2].

Слід зазначити, що дотримання процесуальних строків в кримінальному судочинстві складає невід'ємну частину права людини на справедливий судовий розгляд, передбачений основоположним нормативно-правовим актом Ради Європи в галузі прав людини – Європейською Конвенцією про захист прав людини і основних свобод, яка підлягає виконанню Україною з моменту її ратифікації. Так, частина 1 статті 6 Конвенції, що згідно частини 1 статті 9 Конституції України є складовою частиною національного законодавства України, встановлює: «Кожен... при пред'явленні йому будь-якого кримінального обвинувачення має право на справедливий і публічний розгляд справи в розумний термін незалежним і неупередженим судом, створеним на підставі закону» [3].

Виходячи з прецедентної практики рішень Європейського Суду слід врахувати, що сфера реалізації вказаного права людини, а, відповідно, й предмет механізму нормативно-правового регулювання забезпечення розумних термінів кримінального судочинства, не обмежуються судовими стадіями кримінального процесу. Вони поширюють свою дію також на стадії порушення кримінальної справи (дослідного провадження, офіційного початку кримінального переслідування) і досудового розслідування. Отже, враховуючи це, варто вказане положення розглядати як окремі принципи кримінального судочинства [4, с. 367].

Отже, як ми вже досліджували вище, кримінальний процес, як і будь-яка інша діяльність, теж характеризується тривалістю в часі. Разом з тим, надмірна тривалість провадження у кримінальній справі негативно впливає на реалізацію прав та законних інтересів суб'єктів кримінально-процесуальних правовідносин. Таким чином вкрай потрібно як обмежити тривалість процесу кримінального провадження у часі, так і надати реальні часові можливості для використання прав та виконання обов'язків учасниками кримінального судочинства.

Одним із ефективних засобів регулювання його темпоральних параметрів є принцип процесуальної економії. Незважаючи на те, що вказаний принцип забезпечує раціональний підхід до побудови та здійснення кримінального судочинства з метою швидкого й повного розкриття злочинів, викриття винних і притягнення їх до відповідальності з мінімальними затратами не лише часу, але й сил і засобів учасників кримінально-процесуальної діяльності (з одночасним забезпеченням правильного застосування кримінально-процесуального законодавства), все ж, як слушно зазначає П. Рабінович, будь-яка економія, зводиться до економії часу [5, с. 60].

Принцип процесуальної економії впливає на раціональне використання часу у кримінальному процесі та простежується через низку норм, що регулюють кримінально-процесуальні відносини. Таким чином, загальна мета зміни процедури судового розгляду за новим КПК України – мінімізація строків судового розгляду за умови забезпечення прав всіх учасників кримінального провадження.

Можна без перебільшення стверджувати, що норма про дотримання органами державної влади розумних строків кримінального процесу вистраждана людством шляхом відстоювання своїх прав, честі та гідності особи, залученої до процесуальних правовідносин з органами влади. У своєму історичному розвитку вказана вимога-принцип цілком довела суспільну та особисту цінність, а, отже в наш час однозначно оцінюється провідними демократичними та правовими державами як суттєва гарантія ефективної забезпечення свободи та особистої безпеки людини і громадянина.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України від 08.03.2013 р., / № 9-10, стор. 474, стаття 88.
2. Верланов С., Процюк О. Новий Кримінальний процесуальний кодекс: назустрич більш цивілізованому підходу? / С.Верланов, О.Процюк // Юридична газета, № 05 (347) від 29 січня 2013 року.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи; Конвенція Міжнародний документ від 04.11.1950 // Офіційний вісник України від 16.04.1998 р., № 13, / № 32 від 23.08.2006 /, стор. 270
4. Костін М. Забезпечення розумних строків судочинства у кримінально-процесуальному законодавстві України / М.Костін // Вісник Львів. Ун-ту. - Серія юрид. 2011. - Вип. 33 - С. 366-374.
5. Рабінович П. М. Своечасність в правовому регулюванні / П.М.Рабінович // Радянське право. - 1988. - № 11. - С.60-64.